

Prognostiske variable

December 2006

Der findes en række faktorer (variable) der påvirker risikoen for om man udvikler længerevarende symptomer som følge af en trafikulykke. I forbindelse med whiplash er der igennem flere årtier forsket især i dette område og der er rimelig bevis (evidens) for at de nedenfor nævnte eksempler spiller en vigtig rolle i forhold til om man har forhøjet risiko for at få længerevarende symptomer (f.eks. smerter).

Øget risiko for længerevarende symptomer efter et whiplashtraume

- Akut smerte; at smerterne begynder kort efter trafikulykken
- Højt smerteintensitet; de smerter man har fået umiddelbart efter ulykken er af høj intensitet
- Flere smertefulde områder; flere områder øger risikoen
- Nedsat bevægelsesudslag af nakken; nedsat bevægelse øger risikoen
- Køn; kvinder har større risiko end mænd
- Uforberedthed; er man ikke forberedt på f.eks. en påkørsel bagfra er der øget risiko
- Rotation af hoveder; er hovedet drejet i påkørselsøjeblikket
- Påkørsel bagfra; risikoen er øget ved en påkørsel bagfra

For belysning af en konkret sag vil kliniker (ofte lægen, kiropraktoren eller fysioterapeuten) spørge ind til disse faktorer. Det kan nemlig få betydning i forhold til hvilken prognose der gives eller hvilken forventning til resultat af behandlingen kliniker har. Behandlingen tilrettelægges altid med henblik på at opnå det bedst mulige resultat og hvis der er faktorer der giver en dårligere prognose så vil kliniker måske kontakte andre sundhedsfaglige personer for tværfaglig indsats eller selv intensivere behandlingsforløbet.

De prognostiske variable kan også få betydning skulder der opstår erstatningsmæssige problemer. Skulle en person have pådraget sig en sådan skade at der er opstået en længerevarende sygdomstilstand (f.eks. kronisk piskesmældssyndrom) så risikerer patienten at dette påvirker erhvervsevnen og der kan være tale om mén efter ulykken.

Opstår der spørgsmål omkring patientens tilskadekomst kan det i sådanne sager være nødvendigt at foretage grundig analyse af omstændighederne omkring ulykken – og her kommer de prognostiske variable ind i spillet. I retslig sammenhæng ender det nogle gange med at der forelægges spørgsmål omkring sagen til Retslægerådet som er et ekspertpanel af læger i Danmark med særlig viden indenfor respektive fagområder.